

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

11.03.2020

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28, MD – 2004

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea efectuării controlului constituționalității prevederilor art. 240 alin.1 Cod Contravențional și al pct.83 lit.a al regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr.357 din 13.05.2009.

Anexă:

1. *Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 3 file;*
2. *Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 13 file.*
3. *Copia Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediu Ciocana) din 19.11.2019.*
4. *Copia încheierii Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04.03.2020, privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 2 file;*

***Judecător al
Curții de Apel Chișinău***

Iurie Melinteanu

ex: Roman Dandara
tel: 0(22) 635 441

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	389
"13"	03 2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, 28
mun. Chișinău, MD-2004,
Republica Moldova

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

(prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituție)

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Nume: Rotari

2. Prenume: Ivan

II. OBIECTUL SESIZĂRII

6. Prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității prevederilor art. 240 alin (1) al Codului Contravențional adoptat prin Legea nr.218 din 24.10.2008 și p. 83 a) al Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 357 din 13.05.2009, care nu are o suficientă claritate și previzibilitate în partea ce ține aplicarea sancțiunii pentru transportarea pasagerilor în picioare în transportul public de călători.

Textul actual al art. 240 alin (1) al Codului Contravențional ”Nerespectarea indicatoarelor de semnalizare rutieră și de acordare a priorității de trecere, a altor reguli de circulație rutieră

(1) **Nerespectarea de către conducătorul de vehicul a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interzicere și de sens obligatoriu, a indicatoarelor de informare privind direcția permisă de deplasare, a marcajului de pe partea carosabilă, a drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulație, dreptului privind delimitarea benzilor de circulație pe sens opus și a celor destinate vehiculelor de rută, nerespectarea regulilor de circulație privind începerea deplasării și schimbarea direcției de mers, privind poziția pe carosabil, privind depășirea vehiculelor, privind traversarea intersecțiilor și a locurilor de oprire a transportului public, privind remorcarea vehiculelor, privind transportul persoanelor și al încărcăturilor, privind deplasarea pe autostrăzi, nerespectarea exigențelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întunericului sau în condiții de vizibilitate redusă.**

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.”

Textul actual al p. 83 a) al Regulamentului Circulației Rutiere ”83. Este interzisă:

a) transportarea persoanelor al căror număr depășește numărul de locuri

prevăzute prin caracteristica tehnică a vehiculului;”

Astfel deducem ca conform prevederilor p. 83 a) a Regulamentului Circulației Rutiere este interzisă transportarea persoanelor al caror număr depășește numărul de locuri prevăzute prin caracteristica tehnică a autovehiculului, iar încălcarea acestei norme, adică nerespectarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație privind transportul persoanelor se sancționează conform art. 240 alin (1) Cod Contravențional.

Însă concomitent cu aceasta, art 63 alin (2) al Codului Transporturilor Rutiere aprobat prin Legea nr. 150 din 17.07.2014 prevede,

”(2) La efectuarea transportului rutier contra cost de persoane în trafic național pe o distanță mai mică de 50 km se admite transportarea persoanelor conform capacității de îmbarcare a vehiculului rutier prevăzute de producător. În trafic internațional transportarea persoanelor se admite doar pe scaune.”

Astfel prin art. 63 alin (2) al Codului Transporturilor Rutiere este legală transportarea în picioare a calatorilor pe rutele ce nu depășesc 50 km, cu condiția nedepășirii capacității de îmbarcare. Însa reglementările tehnice privind capacitatea de îmbarcare nu se regăsesc nici în Regulamentul Circulației Rutiere, nici în Codul Transporturilor Rutiere și nici în Codul Contravențional.

Prevederile actuale citate mai sus nu fac o claritate în privința acțiunilor/inacțiunilor conducătorului auto care trebuie efectuate pentru un comportament legal și lipsește conducătorul auto de posibilitatea de a-și cunoaște exact obligațiunile și limita, depășirea căreia constituie deja o încălcare. Astfel, agenții de circulație aplică sancțiuni și atunci când caracteristica tehnică (capacitatea de îmbarcare) a vehiculului este depășită și atunci când aceasta caracteristică nu este depășită, fiind invocată simpla transportare în picioare a persoanelor. Din normele Codului Transportului Rutier reiese explicit că transportul conform capacității de îmbarcare și transportul pe scaune sînt două noțiuni diferite. Iar Regulamentul Circulației Rutiere care este un act normativ subordonat legii prevede o noțiune neclară ”caracteristica tehnică”, definiția careia nu este dată în nici un act normativ și care duce uneori la interpretarea largită identică cum ar fi ”numărul de locuri pe scaune”.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

7. De fapt, pe rolul Curții de Apel Chișinău, se află dosarul nr 4-19142674-02-4r-30012020 care are ca obiect judecarea în ordine de recurs a cererii intentate în baza contestației depuse de către mine împotriva procesului verbal de contravenție nr. nr. 9118179721759786 din 12.08.2019 întocmit de agentul constatator al INP al IGP, Vasilachi A. În cererea de judecată am invocat că conform prevederilor Codului Transporturilor Rutiere transportarea pasagerilor în picioare este permisă pe rutele care au o lungime maxima de 50 km. Transportarea pasagerilor în picioare pe astfel de rute se sancționează numai în cazul depășirii capacității de îmbarcare a

autovehiculului. Am invocat că pentru aplicarea corectă a art. 240 al CC și pct 83 al RCR agentul constatatator trebuie să stabilească capacitatea de îmbarcare a autovehiculului și să probeze depășirea acestei capacități, care este una diferită de numărul locurilor pe scaune indicate în Certificatul de Înmatriculare a autovehiculului.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

8. În opinia autorului sesizării, art. 240 alin (1) al Codului Contravențional în comun cu prevederile p. 83 a) a Regulamentului Circulației Rutiere nu este suficient de clar din punct de vedere juridic și permite aplicarea unor sancțiuni pentru realizarea unui drept prevăzut de art. 63 alin (2) al Codului Transporturilor Rutiere-dreptul de a transporta în picioare călători pe rutele regulate ce nu depășesc 50 km cu condiția nedepășirii capacității de îmbarcare. În unele situații, cum ar fi cele similare dosarului aflat pe rolul instanței de apel, conducătorul auto poate fi sancționat și în cazul în care capacitatea de îmbarcare nu a fost depășită. Aceasta situație se datorează faptului că într-un act normativ subordonat legii se utilizează o altă noțiune cum ar fi "caracteristica tehnică" a autovehiculului, definiția căreia nu o regăsim în actele normative și permite agentilor de circulație să o considere ca numărul de scaune indicate în certificatul de înmatriculare, chiar și dacă dintr-o lege organică (Codul Transporturilor Rutiere) deducem exact că transportarea pe scaune este obligatorie doar la cursele internaționale și la cele naționale a cărei lungime depășește 50 km (art. 63 alin (2)). Astfel avem situația când agentul de circulație poate aplica sancțiuni pentru transportul în picioare a unei singure persoane pe rutele ce nu depășesc lungimea de 50 km. Totodată interdicția prevăzută la art. 63 alin (2) al Codului Contravențional de a transporta în picioare pasageri pe rutele internaționale și cele naționale cu lungimea mai mare de 50 km este tratată ca un drept de a transporta pasagerii în picioare pe celelalte rute care nu cad sub interdicție. Însă redacția actuală a art. 240 alin (1) CC împreună cu p. 83 a) al Regulamentului Circulației Rutiere permit aplicarea sancțiunii și în cazul în care s-a realizat acest drept. Considerăm că realizarea oricărui drept nu poate fi sancționat într-un stat de drept și democratic, iar statul de drept presupune aplicarea sancțiunii doar pentru savârșirea unei încălcări expres prevăzută în lege.

8.1. Suplimentar la aceasta p. 8.3. al Regulamentului cu privire la autogară nr. 9/12 din 09.12.1999 aprobat prin Ordinul Ministrului transporturilor și comunicațiilor din 09.12.1999 prevede

"8.3. Organizarea vânzării biletelor.

...Biletele pentru călătoria cu autobuze pe rute interurbane se vând conform numărului de locuri pentru șezut.

Se permite vânzarea biletelor și transportarea pasagerilor pe rutele suburbane cu lungimea de până la 50 km conform capacității nominale, stabilite de uzina producătoare. Pe rutele interurbane cu lungimea de peste 50 km biletele se realizează

numai conform locurilor de șezut...”

Astfel un act normativ special ce reglementează procesul de vânzare al biletelor stabilește cu exactitate că transportarea calatorilor doar pe locurile de șezut este obligatorie doar la rutele a căror lungime depășește 50 km. Deci simpla transportare a pasagerilor în picioare nu constituie temei suficient de aplicare vind construcția autovehiculelor. Republica Moldova este membră a acestei organizații din 02 martie 1992

8.2 Comisia Economică a ONU pentru Europa în anul 1976 (1 martie) a aprobat Regulamentul Națiunilor Unite nr. 36- Reglementările uniforme privind construcția vehiculelor rutiere de transport public (Uniform provisions concerning the approval of large passenger vehicles with regard to their general construction) prin care au stabilit anumite reglementări tehnice privind construcția autovehiculelor. Republica Moldova este membră a acestei organizații din 02 martie 1992 (https://ro.wikipedia.org/wiki/Comisia_Economică_a_Organizației_Națiunilor_Unite_pentru_Europa). În Republica Moldova au fost aprobate GOST 27815-88, SM GOST R51825:2005, GOST R 41.36-2004 care transpun normele tehnice din Regulamentul nr. 36 CEE-ONU.

Capacitatea de îmbarcare este reglementată prin standartele și reglementările tehnice enumerate mai sus. Astfel relevante la acest subiect sînt prevederile SM GOST R51825:2005 ”Servicii de transport auto de pasageri. Cerințe Generale” (p.p. 4.3.3.3), GOST 27815-88 ”Autobuze. Cerințe Generale față de siguranța construcției” (p.p. 2.1., 5.2., 5.3., 5.4.1.3., 5.11.), GOST R 41.36-2004 (p.p. 2.1.1., 2.1.2., 5.2., 5.3.)

Conform prevederilor SM GOST R51825:2005 ”Servicii de transport auto de pasageri. Cerințe Generale” (p.p. 4.3.3.3), p.c) numărul pasagerilor transportați nu poate depăși capacitatea de îmbarcare, prevăzută de caracteristica tehnică a autovehicolului sau regulilor de efectuarea a tipurilor de transportări”.

Conform GOST 27815-88 ”Autobuze. Cerințe Generale față de siguranța construcției” sînt stabilite următoarele cerințe:

p.p. 2.1. Autobuz de uz comun- autovehicul construit și echipat pentru transportarea a mai mult de 8 persoane. Exista trei clase de autobuze de uz comun: clasa I- autobuz urban, clasa II- autobuz interurban si clasa III-autobuz de curse lungi...

p.p.2.1.2. Autobuz interurban (clasa II)- autobuz construit si echipat pentru transporturile interurbane; în autobuzele de aceasta clasă cu excepția spațiilor dintre scaune nu există spații speciale pentru transportarea pasagerilor în picioare, dar în acest autobuz pot fi transportați pasageri în picioare pe distanțe mici.

p.p. 5.2. Suprafața destinată pasagerilor...

p.p. 5.2.2. Suprafața S1 destinată pasagerilor transportați în picioare se stabilește (numai pentru autobuzele de clasa I si II) prin scăderea din suprafața S0....

p.p. 5.3 Numărul de locuri...

p.p. 5.3.2. Capacitatea de îmbarcare N se calculează conform formulei:

$$N=A + S1/Ssp \text{ mai mic sau egal } (PT-PV-100V-75VX)/Q$$

(Nota noastră – N este cantitatea totală de pasageri, A-este numărul de scaune (numarul de pasageri ce pot fi transportați pe șezut), S1 este suprafața totală a salonului autobuzului destinată pasagerilor, Ssp suprafața minimă prevăzută pentru un pasager, PT este masa totală a autovehicolului, PV este masa proprie a autovehicolului la care se adaugă 75 kg masa soferului, V si VX este suprafața si masa bagajelor (în cazul când există aceste spații))

În tabelul 1 al acestui standard se stabilește că pentru autobuzele de clasa II se stabilește ca cifre de referință 71 kg masa unui pasager și 0,15 m.p. spațiul minim pentru un pasager transportat în picioare.

Conform GOST R 41.36-2004

p.p. 2.1.2. prevede că în autobuzele de clasa II pot fi transportați pasageri în picioare,

p.p. 5.2. reglementează suprafața minimă destinată unui pasager transportat în picioare

p.p. 5.3. Reglementează capacitatea de îmbarcare (normele prevăzute de producător) care se calculează după formula $N= Ps + (S1/Ssp)$.

Însă acestor reglementări tehnice nu li s-a dat statut de norme obligatorii. Astfel în Republica Moldova nu există o reglementare tehnică obligatorie care să transpună reglementările CEE-ONU indicate mai sus.

Această omisiune crează situații când conducătorul auto poate fi sancționat în lipsa faptului contravenției și în lipsa vinovăției ceea ce contravine art. 21 și 16 ale Constituției Republicii Moldova.

8.3. Observăm că în p. 83 a) al Regulamentului circulației rutiere este utilizată noțiunea de ” **numărul de locuri prevăzute prin caracteristica tehnică a vehiculului**”, în Codul transporturilor rutiere este utilizată noțiunea de ” **capacității de îmbarcare a vehiculului rutier prevăzute de producător**”, în Regulamentul cu privire la autogară este utilizată noțiunea de ” **capacității nominale, stabilite de uzina producătoare**”, în certificatele de înmatriculare a unităților de transport la cimpul S1 se indica notiunea de ” **numarul de locuri pe scaune**”, iar in reglementările CEE-ONU utilizează noțiunile de ” **cantitatea pasagerilor transportați**” și ” **capacitatea de îmbarcare**”. Utilizarea în legislația noastră a diferitor noțiuni referitoare la același subiect, precum și lipsa unor reglementări tehnice obligatorii care să fie echivalente cu cele internaționale uniforme asumate de Republica Moldova a creat situația confuză ca conducătorul auto ce activează pe rute cu lungimea de pînă la 50 km nu are posibilitatea de a cunoaște exact cînd poate transporta pasageri în picioare și care este cantitatea maximă a acestora.

8.4. Cele menționate mai sus în opinia noastră demonstrează că redacția art. 240 alin. (1) al Codului Contravențional și pct. 83 a) al Regulamentului Circulației Rutiere nu dă o claritate și o previzibilitate și nu conferă unui conducător auto

posibilitatea de a-și alege în mod conștient un comportament legal ceea ce contravine art. 23 al Constituției Republicii Moldova, iar sancționarea unor persoane în cazul în care conducatorul auto nu încalcă vreo interdicție, dar din contra se folosește de un a art. 240 alin (1) CC. Pentru aplicarea acestei norme este nevoie să fie stabilită lungimea rutei și capacitatea nominală a autovehiculului.

9. Cu privire la admisibilitatea excepției de neconstituționalitate

9.1. Având în vedere faptul că excepția de neconstituționalitate constituie o procedură de inițiere de instanța de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a altui act normativ cu normele constituționale, ea reflectă existența raportului tripartit între partea aflată în proces, instanța de judecată în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, menită să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, a fost prevăzută procedura de exercitare de către Curtea Constituțională a controlului constituționalității legilor cu întrunirea cumulativă a condițiilor, raportate la speța cauzei:

1) este prezentă o incertitudine privind constituționalitatea legii. La caz, art. 240 alin (1) Cod Contravențional și p. 83 a) al Regulamentului circulației rutiere sînt normele juridice care urmează a fi aplicate direct la examinarea cauzei în instanța de judecată;

2) potrivit articolului 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, normele Codului Contravențional și Regulamentului Circulației Rutiere pot constitui obiect al excepției de neconstituționalitate;

3) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către partea în proces, al căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la examinarea cauzei. La caz, excepția de neconstituționalitate este ridicată de persoana atrasă la răspundere contravențională, iar sancțiunea aplicată reclamantului și contestată de acesta se bazează exact pe normele asupra cărora se solicită exercitarea controlului constituționalității;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, care are ca obiect prevederea contestată

9.2. Verificarea constituționalității normei contestate ține de competența exclusivă a Curții Constituționale. Instanța de judecată nu este în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate. Instanța de judecată, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Prin aceeași Hotărâre a Curții Constituționale, nr.2 din 09 februarie 2016, prin care s-a examinat sesizarea Curții Supreme de Justiție depusă la 09 decembrie 2015, în temeiul art.135 alin.(1) lit.b) din Constituție, art.25 lit.d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 alin.(1) lit.d) din Codul jurisdicției constituționale Înalta Curte a hotărât, că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președinților Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor pe rolul cărora se află cauza;
- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția și a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirilor condițiilor enumerate mai sus.

10. Normele relevante examinării excepției de neconstituționalitate

10.1. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 119

Folosirea căilor de atac

Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac în condițiile legii.

10.2. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului European, (...) hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect a libertății și de preeminență a dreptului să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții;

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

10.3. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului:

Articolul 8

Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege.

10.4. Prevederi relevante din Codul Contravențional:

Articolul

5.

Principiul

legalității

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise

Articolul

7.

Principiul

dreptății

Persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Articolul 8. Principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale

(1) Persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție.

Articolul 240. Nerespectarea indicatoarelor de semnalizare rutieră și de acordare a priorității de trecere, a altor reguli de circulație rutieră

(1) Nerespectarea de către conducătorul de vehicul a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interdicție și de sens obligatoriu, a indicatoarelor de informare privind direcția permisă de deplasare, a marcajului de pe partea carosabilă a drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulație, dreptului privind delimitarea benzilor de circulație pe sens opus și a celor destinate vehiculelor de rută, nerespectarea regulilor de circulație privind începerea deplasării și schimbarea direcției de mers, privind poziția pe carosabil, privind depășirea vehiculelor, privind traversarea intersecțiilor și a locurilor de oprire a transportului public, privind remorcarea vehiculelor, privind transportul persoanelor și al încărcăturilor, privind deplasarea pe autostrăzi, nerespectarea exigențelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întinericului sau în condiții de vizibilitate redusă.

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

10.5. Prevederi relevante ale Codului Transporturilor Rutiere

Art. 63. –

(2) La efectuarea transportului rutier contra cost de persoane în trafic național pe o distanță mai mică de 50 km se admite transportarea persoanelor conform capacității de îmbarcare a vehiculului rutier prevăzute de producător. În trafic internațional transportarea persoanelor se admite doar pe scaune.

10.6. Prevederi relevante ale Regulamentului nr. 9/12 din 09.12.1999 cu privire la autogară (stația auto) (MO nr. 046 din 27.04.2000)

8.3. Organizarea vânzării biletelor.

Documente pentru dreptul de călătorie a pasagerilor sînt biletele de formă stabilită. Forma biletelor, modul vânzării și folosirea lor, termenul lor de valabilitate se stabilesc de către organul administrației publice centrale de ramură. Biletul trebuie să conțină datele principale:

- denumirea autogării (stației auto) de plecare și de destinație;
- numărul biletului scris prin metoda tipografică;
- costul biletului;
- data eliberării biletului;
- data și ora plecării;
- numărul locului;
- locul eliberării.

Vînzarea biletelor se fixează în fișa de evidență a biletelor.

Biletele pot fi eliberate și de sistemul computerizat.

Vînzarea biletelor se execută de către casele autogărilor (stațiilor auto).

Activitatea caselor de bilete trebuie să fie organizată în așa mod ca să fie asigurată procurarea rapidă de către pasageri a biletelor de călătorie și să se excludă posibilitatea expedierii autobuzelor cu locuri libere în cazul existenței pasagerilor.

Vînzarea biletelor se efectuează:

a) de către casele vânzării preliminare cu 10 zile pînă la plecare și se încheie la ora 17.00 în ajunul zilei plecării.

Vînzarea preliminară a biletelor este organizată de administrațiile autogărilor (stațiilor auto). Casele vânzării preliminare (inclusiv cu furnizarea la domiciliu) efectuează vînzarea biletelor nu mai mult de 75% din locurile în autobuze, 25% din locuri pentru fiecare cursă sînt rezervate pentru vînzarea curentă. Pentru vînzarea preliminară și furnizarea la domiciliu se percepe un comision în mărimile stabilite de tarifele pentru călătoria cu autobuzele;

b) de casele vânzării curente ale punctelor inițiale de plecare în ziua plecării autobuzului;

c) casele vânzării curente din momentul sosirii autobuzelor de tranzit sau primirii informației despre existent locurilor libere în aceste autobuze.

Casele de bilete ale autogărilor (stațiilor auto) trebuie să activeze într-un regim, care permite pasagerilor la timp să întocmească documentele de călătorie.

Casele de bilete ale autogărilor și stațiilor auto încetează vânzarea билетelor:

- în punctele inițiale ale rutei cu 5 minute pînă la plecare;
- în punctele intermediare nemijlocit înainte de plecarea autobuzului.

Casele autogărilor și stațiilor auto trebuie să fie dotate cu indicatoare, care să conțină:

- numărul casei;
- timpul începerii și încheierii lucrului casei;
- numele și prenumele casierului;
- denumirea punctelor de destinație sau rutelor pentru care se vînd biletele.

Biletele pentru călătoria cu autobuze se vînd contra numerar, iar în unele cazuri la prezentarea documentelor corespunzătoare, prin transfer.

Vînzarea билетelor de către case se efectuează conform rîndului. Dreptul de procurare a билетelor în afara rîndului se acordă pasagerilor în concordanță cu legislația în vigoare.

Biletele pentru călătoria cu autobuze pe rute interurbane se vînd conform numărului de locuri pentru șezut.

Se permite vînzarea билетelor și transportarea pasagerilor pe rutele suburbane cu lungimea de pînă la 50 km conform capacității nominale, stabilite de uzina producătoare. Pe rutele interurbane cu lungimea de peste 50 km biletele se realizează numai conform locurilor de șezut.

Casierul are dreptul să refuze vînzarea билетelor în următoarele cazuri:

- cînd în autobuz nu sînt locuri libere;
- dacă pasagerul se află în stare de ebrietate;
- dacă conținutul bagajului sau bagajul de mîină este interzis de a fi transportat conform nomenclatorului, greutateii sau gabaritelor.

Călătoria conform tarifelor preferențiale a unor categorii de pasageri se permite doar persoanelor care beneficiază de acest drept în concordanță cu legislația și hotărîrile Guvernului Republicii Moldova la prezentarea de către ei a documentelor respective care atestă acest drept.

Pentru călătoria cu autobuzul pasagerul este obligat să procure biletul de călătorie. Biletul de călătorie este valabil doar pentru autobuzul ce pleacă în cursă, numărul căreia și data plecării sînt indicate pe el.

Biletele fără indicarea stației de destinație, cu denumirea autogării sau stației auto indicate eronat sau cu corectări și alte incorectitudini se consideră nevalabile.

În cazul pierderii билетului duplicatul nu se eliberează, costul билетului nu se restituie, pretențiile nu se primesc, pasagerului nu i se permite călătoria. Pe rutele interurbane și internaționale, pasagerului, care a pierdut biletul, i se permite călătoria, dacă numele lui, fixat în borderoul de casă, este confirmat prin documente ce confirmă indentitatea.

10.7 Prevederi relevante ale Regulamentului Circulației Rutiere

aprobat prin HG nr. 357 din 13.05.2009

83. Este interzisă:
a) transportarea persoanelor al căror număr depășește numărul de locuri prevăzute prin caracteristica tehnică a vehiculului;

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

11. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității și recunoașterea neconstituționalității art.240 alin (1) al Codului Contravențional și p. 83 a) al Regulamentului Circulației Rutiere

în partea ce ține de omisiunea de a reglementa normele capacității de îmbarcare și aplicarea sancțiunii doar pentru depășirea acestor norme

care contravine prevederilor art.4, 7, 16, 20, 21, 23, 27, 53, și 119 din Constituția Republicii Moldova.

VI. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prevederile normei contestate urmează a fi aplicate de către Curtea de Apel Chișinău la examinarea cererii de recurs depusă de Rotari Ivan împotriva procesului verbal de contravenție nr nr. 9118179721759786 din 12.08.2019

Excepția de neconstituționalitate ridicată și care urmează a fi examinată de Înalta Curte este determinantă pentru soluționarea chestiunii aflată pe rolul instanței de fond, privind încălcarea drepturilor prevăzute și consfințite de Legea Supremă.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

1. Nu dispun de documente suplimentare ce urmează a fi anexate altele decât cele aflate în dosarul de judecată.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe propria onoare că informațiile ce se conțin în prezenta sesizare sunt exacte și corespund adevărului.

Cu profund respect,

Autorul sesizării

Rotari Ivan

Copia corespunde originalului
Judecătoarea Dr. Melintreanu

Dosarul nr. 4r-175/20
4-19142674-02-4r-30012020

ÎNCHEIERE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău în componența:
Președintele ședinței de judecată
Judecătorii

Iurie Melinteanu
Ghenadie Lîsîi și Ion Bulhac

Judecând în ședința publică cererea înaintată de către Rotari Ivan privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate asupra prevederilor art. 240 alin.1 Cod Contravențional și al pct.83 lit.a al regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr.357 din 13.05.2009.

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T :

La data de 23.08.2019, Rotari Ivan a adresat Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) contestație împotriva procesului - verbal cu privire la contravenție nr. MAI04 702963 și deciziei agentului constatatator al INP a IGP, Vasilachi Andrei din 12.08.2019, privind aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de art. 240 alin. (1) Cod contravențional RM.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19.11.2019 a fost respinsă ca neîntemeiată contestația lui Rotari Ivan, refuzat în declararea nulă a procesului verbal în declararea nulă a procesului - verbal cu privire la contravenție nr. MAI04 702963 și deciziei agentului constatatator al INP a IGP, Vasilachi Andrei din 12.08.2019, privind aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de art. 240 alin. (1) Cod contravențional RM. Menținută sancționarea lui Rotari Ivan în baza prevederilor art. 240 alin. (1) Cod contravențional RM, prin care i-a fost stabilită sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 15 unități convenționale, ceia ce constituie 750 lei MDL și 03 puncte de penalizare.

Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19.11.2019 a fost contestată cu recurs de către Rotari Ivan, prin care solicită casarea integrală a hotărârii din 19.11.2019, anularea procesului verbal de constatare a contravenției și încetarea procesului contravențional.

Persoana în privința căreia a fost intentat procesul contravențional, Rotari Ivan a înaintat în ședința de judecată sesizarea în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 240 alin.1 Cod Contravențional și al pct.83 lit.a al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr.357 din 13.05.2009.

Examinând materialele cauzei, în special a demersului în speță, Colegiul Penal consideră necesar de a admite demersul despre verificarea constituționalității prevederilor art. 240 alin.1 Cod Contravențional și al pct.83 lit.a al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr.357 din 13.05.2009.

Astfel, potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în

concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Potrivit art. 342 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asiguratorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

Succesiv, conform dispozițiilor art. 364 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

Totodată, Colegiul Penal indică că conform art. 7 alin. (2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016 prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

În acest context, Colegiul penal relevă că, prezenta sesizare a fost înaintată de Rotari Ivan întemeind motivele în baza art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova, iar

obiectul excepției este cuprins de categoriile indicate la art. 135 alin.(1) lit. b) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin urmare demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 240 alin.1 Cod Contravențional și al pct.83 lit.a al regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr.357 din 13.05.2009, urmează a fi admisă.

În conformitate cu art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Admite demersul înaintat de către Rotari Ivan cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 240 alin.1 Cod Contravențional și al pct.83 lit.a al regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin HG nr.357 din 13.05.2009, cu expedierea demersului în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă examinarea recursului declarat de Rotari Ivan împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 19.11.2019 în privința lui Rotari Ivan în baza art. 240 alin. 1 Cod contravențional al Republicii Moldova, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței: /semnătura/

Iurie Melinteanu

Judecătorii: /semnătura/

Ghenadie Lîsîi

/semnătura/

Ion Bulhac

